

KATHLEEN MACMAHON

EN TOEN
VOND IK JOU

*H*et was een natte maandagmorgen midden in de herfst toen Bruno Boylan eindelijk het land van zijn voorouders betrad.

Zijn retourtje kostte vierhonderd dollar en hij had het nog maar een paar dagen daarvoor op zijn gemak vanuit huis aangeschaft. Een paar muisklikken en een zestiencijferig creditcardnummer. Geen ticket, alleen een uitdraai van een e-mailbericht en een magische code. Geen vertragingen, geen tussenlandingen, geen ongunstige weersomstandigheden voor de oversteek. Hij was wakker gebleven terwijl de trolley met drankjes langskwam en de maaltijd werd geserveerd en hij had een tijdje in zijn boek zitten lezen. Toen had hij een Xanax genomen, waarmee hij de vliegtijd in één klap enkele uren inkortte. Hij had maar weinig bagage, niet meer dan een rugzakje en een canvas tas die in het laadruim van het vliegtuig lag. Niets suggereerde dat dit het karakter had van een epische reis.

Hij werd wakker van het geluidssignaal van het omroepsysteem. Toen hij zijn ogen opende, ontdekte hij dat hij zich tegen de wand van het vliegtuig had genesteld, zijn gezicht geplet tegen het verduisteringsgordijn. Hij hees zich overeind en legde zijn hoofd tegen de rugleuning. Met zijn ogen weer gesloten bleef hij roerloos zitten wachten op een omroep.

Een overweldigend lichamelijk ongemak drong zich aan hem op. Zijn rug deed pijn, zijn knieën zaten op slot en kraakten toen hij ze probeerde te strekken. Zijn billen deden pijn van het lange zitten. Hij moest plassen. Overall lagen spullen. De dunne deken over zijn knieën, de wirwar van koptelefoondraden in zijn schoot. Zijn boek lag ergens opengeklaapt on-

der hem, maar hij voelde het niet eens. Zijn schoenen lagen onder zijn stoel. Zo meteen zou hij ze moeten zoeken en zijn voeten er weer in moeten wurmen. Nog even gunde hij zichzelf het weldadige gevoel van zijn kousenvoeten op de vaste vloerbedekking.

Weer klonk het geluidssignaal en nu weerklonk de stem van de piloot door de cabine. Bruno ving slechts flarden op maar kon wel raden wat hij zei en de ontbrekende delen invullen. Ze zouden spoedig beginnen met dalen. Iets over het weer in Dublin, Bruno kon het niet verstaan. Hij schoof het verduisteringsgordijn omhoog en keek uit op dikke witte wolken. Verder dan de wonderlijk roerloze vleugel van het vliegtuig reikte zijn blik niet.

Hij keek naar het blauwe schermje op de rug van de stoel voor hem. Een bewegende plattegrond, die alleen de ruwe contouren van de oostkust van Amerika, de uitgestrekte Atlantische Oceaan, en vervolgens in de rechterbovenhoek de contouren van de kust van Ierland en Groot-Brittannië liet zien. Een wijde boog toonde het afgelegde traject, waarbij de stippellijn eindigde in een virtueel vliegtuig. Het modelvliegtuig vloog nu bijna boven Ierland en van de schaal klopte zo weinig dat hij op het punt stond het hele land aan het oog te onttrekken.

Er ging een knop om in Bruno's hoofd. Ineens werd hij overvallen door paniek, hij had het akelige gevoel dat hij zich had moeten voorbereiden op zijn aankomst. Hij was er niet klaar voor. Hij had niet moeten slapen, hij had wakker moeten blijven. Hij had de reis bewust moeten meemaken. Iets wat hem ooit verteld was schoot hem te binnen: indianen gaan na aankomst in een luchthaven ergens zitten om hun geest de mogelijkheid te bieden zich weer bij hun lichaam te voegen. Plotseling kwam dat Bruno volstrekt logisch voor. Zijn geest liep achter op zijn lichaam en had tijd nodig om de achterstand in te halen.

Het scherm voor hem veranderde en toonde nu een lijst vluchtgegevens. Tijd tot bestemming: 0:23 minuten.

Hij moest die tijd benutten. Hij moest alles op een rijtje zetten.

Drie weken waren verstreken sinds hij zijn baan was kwijtgeraakt, drie weken die voelden als drie jaar. Of drie dagen, of drie uur. Hij snapte er niets van, het leek een eeuwigheid geleden en toch was het allemaal zo vers, de wonden nog open en rauw.

Nog een maand tot de verkiezingen. Het wachten was ondraaglijk. Je moest jezelf ervan overtuigen dat de tijd net zoals anders gewoon doortikte, dat het binnenkort allemaal voorbij zou zijn en je de uitkomst zou weten. Maar het wachten was ondraaglijk.

En zo zat Bruno daar, zwevend in de lucht tussen deze twee punten, 0:21 minuten tot bestemming. Hij stelde zich zichzelf voor als een klein mannetje op de bewegende plattegrond, een speelgoedmannetje. Hij volgde de wijde boog over de oceaan. Hij liet net zijn vinger over de lijn gaan toen het scherm, zonder waarschuwing, zwart werd.

Het omroepsysteem werd weer ingeschakeld en het licht in de cabine ging aan. Het lampje van de veiligheidsriem ging branden en het cabinepersoneel liep door het vliegtuig en deelde immigratieformulieren uit. Knipperend tegen het felle licht vulde Bruno zijn formulier zorgvuldig in met de balpen die hij had gekregen. Eenmaal klaar wist hij niet goed waar hij het formulier moest opbergen. Dus stopte hij het achter de binnenflap van zijn boek en liet het boek dichtgeslagen in zijn schoot liggen.

Ze begonnen aan een langzame daling door de wolken. Bruno zat dubbelgevouwen voor het raampje en tuurde verwachtingsvol in het niets. Het enige wat hij zag was de regen die tegen het raam striemde en de uitgestrekte grijze vliegtuigvleugel die door de dikke witte lucht voortploeterde. Hij had geen idee hoe dicht ze bij de grond waren.

Plotseling was er groen zichtbaar buiten het raam, nat gras dat voorbischoot, een rood-wit gestreepte windzak, een laag grijs gebouw. Toen weerklonk het snerpande geluid van de wielen die even de grond raakten en weer terugkaatsten. Het was een rommelige landing, waarbij de romp van het vliegtuig ruw naar links en naar rechts ging voordat het uiteindelijk zijn evenwicht vond toen de remmen grip kregen. Bruno hield zich met twee handen vast aan de rugleuning van de stoel voor hem om te voorkomen dat hij naar voren zou klappen.

Terwijl het vliegtuig naar de luchthaven taxiede, was hij duizelig van opwinding. Na al die jaren had hij het eindelijk gedaan. Dertig jaren waren er verstreken sinds de belofte aan het sterfbed en die belofte was hem al die tijd blijven achtervolgen. Nu was hij die nagekomen. Even beeldde hij zich in dat hij gewoon in het vliegtuig kon blijven zitten en

rechtsomkeert kon maken. Tot hij besepte dat hij niets had om naar terug te keren.

Een rilling liep over zijn rug toen hij tastend vooroverboog om zijn schoenen op te rapen. Hij propte zijn koptelefoon in het opbergvak aan de rugleuning en klikte zijn veiligheidsgordel los. Hij smachtte ernaar zijn tanden te poetsen.

Het vliegtuig kwam met een ruk tot stilstand en er weerklonk een diepe zucht toen de deuren opengingen. Mensen stonden meteen op en begonnen in de bagageruimte boven hun hoofd naar hun spullen te graaien. Even wachtten ze nog op het bevel om te gaan lopen en toen zetten ze zich met gebogen hoofd in beweging als een ploeg geketende gevangenen. Bruno schoof door naar de plaats aan het gangpad, hees zich op en strekte zich uit om zijn handbagage te pakken. Toen sloot hij zich aan in de rij naar de uitgang. Hij knikte naar de stewardess en stapte in de plastic slurf die het vliegtuig met de terminal verbond. Hij liep de flauwe helling op en volgde de stoet mensen voor hem. Het had iets merkwaardig geruststellends om deel uit te maken van deze ordelijke processie, het voelde als een pelgrimstocht.

Toen hij door de hoekverbinding liep, deinde de vloer onder hem, als bij een drijvende steiger. Zijn maag deinde mee. Hij voelde zich zo licht als een ballon. Hij haalde zijn tas van zijn schouder en liet die naar de vloer zakken, hield hem stevig vast als ballast. Zonder die tas, zo verbeelde hij zich, zou hij zomaar omhoog kunnen zweven.

De vliegtuigen komen over Howth binnenvliegen.

Op een heldere dag kun je de baai van Dublin onder je zien liggen. De haven van Dún Laoghaire helemaal links, Portmarnock aan de rechterkant. Daartussen het uitgestrekte, lege strand van Sandymount.

Vanaf het strand zie je de vliegtuigen aankomen, een gestage stroom die stil de lucht doorklieft. Ze verschijnen in de verte boven de zee, komen met een flauwe daling over Howth Head binnen en glijden verder langs de zuidkant. Dan dalen ze geruisloos uit het zicht naar de stad af.

De vliegtuigen vormen zo'n vast onderdeel van het landschap dat ze Addie zelden opvallen. Net als de rook uit de schoorstenen van Poolbeg en de autoveerbotten die langs de horizon voorttuffen naar Dún Laog-

haire. De wolken en de zeevogels en de zee zelf: voor geen van deze zaken toont Addie belangstelling. Ze wordt zo in beslag genomen door haar eigen gedachtewereld dat ze verder nergens oog voor heeft.

Het strand is min of meer haar geboorteplaats.

Ze was vijf dagen oud toen ze haar mee naar huis namen. In haar moeders armen werd ze de auto uit gedragen, een klein bundeltje in een parsee angora deken, met een wollen mutsje over haar voorhoofd en oren. Haar moeder liep de treden op naar de voordeur, bleef bovenaan staan en draaide zich om naar de zee.

Haar vader had de deur al opengedaan, hij was de gang in gelopen en wenkte naar haar moeder. Kom toch binnen, vrouw, in godsnaam, zei hij. Buiten bevries je.

Maar haar moeder bleef nog even op de drempel staan met Addie in haar armen, terwijl ze gulzig de koude zeelucht naar binnen zoog. Het was hemels na de drukkende hitte van het ziekenhuis en ze kon er geen genoeg van krijgen. Het kwam geen seconde in haar op dat haar pasgeboren dochter die zoute lucht ook inademde, dat ze er haar sponsige longetjes mee volzoog. Een deel ervan moet rechtstreeks naar haar ziel zijn gegaan.

Zo voelt Addie zich nu, alsof het strand deel van haar uitmaakt. Het is haar speciale plek, datgene wat haar voor waanzin behoedt, zo vermoedt ze.

Op dit tijdstip van de morgen is het strand verlaten, behalve zichzelf en het hondje is er niemand. Het is eb en de wolken hangen laag boven het zand, je voelt ze haast op je hoofd drukken. Er is regen voorspeld, maar daar is nog niets van te zien.

Addie loopt recht op het water af. Ze heeft al een halve kilometer achter de rug, maar de zee lijkt nog steeds even ver weg. Het water moet wel heel laag staan. Er zijn nu wat poeltjes, steeds meer, dus loopt ze niet verder. Ze wil geen natte voeten krijgen. Het begint koud te worden en eigenlijk zou ze haar laarzen moeten dragen. Maar dat doet ze niet, ze draagt liever haar hardloopschoenen. Zo kan ze de ribbels van het zand door de zolen heen voelen. Het geeft haar een stevig gevoel, dat harde zand onder haar voeten.

Al haar hele leven heeft Addie het gevoel dat een donkere wolk haar

volgt. Nu voelt het alsof die wolk haar heeft ingehaald. Het strand is de enige plek waar ze het gevoel heeft dat ze hem te snel af kan zijn.

Buiten op het strand kan ze in zichzelf praten. Ze kan met haar iPod meezingen zonder dat iemand haar kan horen. Ze kan schreeuwen als ze dat wil en soms doet ze dat ook. Ze schreeuwt en lacht zichzelf vervolgens uit om dat geschreeuw. Buiten op het strand kan ze alles wat er gebeurd is overdenken, ze filtert alles, laat het door haar hoofd gaan. Ze kan hete tranen huilen van zelfmedelijden. Ze voelt zich schuldig dat ze in het bijzijn van de hond huilt, maar na afloop voelt ze zich stukken beter, bijna gelukkig.

De hond krabbelt in het zand op zoek naar iets wat er niet is. Ze krabt nat zand met haar voorpoten omhoog en gooit het tussen haar achterpoten door weg. Achter haar ontstaat een grote hoop en haar hele buik is vies, maar dat schijnt ze niet te merken. Addie kijkt toe hoe de hond zich op haar nutteloze taak stort. Laat haar maar, denkt ze, ze is blij.

Addie legt haar hoofd in haar nek en kijkt naar de lucht. Ze bestudeert hem, alsof ze naar iets op zoek is daarboven. Wat zou ze het heerlijk vinden om de ruimte in te reizen, wat zou ze het heerlijk vinden om van daaruit op de wereld neer te kijken. Als ze de wereld van buitenaf zou kunnen zien, zou ze haar situatie misschien wat meer in perspectief kunnen plaatsen.

Ze draait zich om en richt haar blik op de kust. Zelfs van hier af kan ze het huis eruit pikken. Het is het stopverfkleurige, het middelste in een rijtje van bleke pastelkleuren. Drie grote ramen kijken uit over de zee, twee boven, een beneden.

Hij zal achter het benedenraam zitten. Vanaf hier kan ze hem niet zien, maar ze weet dat hij er is. Ze weet dat hij haar kan zien, dat hij haar in de gaten houdt. Het ontnemt haar de lust om weer naar binnen te gaan.

Ze pakt haar iPod uit haar zak en scrolt door het menu. Het duurt even tot ze gevonden heeft wat ze zocht. Ze selecteert het nummer en vergrendelt het toestel voordat ze het terugstopt in haar zak. Dan duwt ze haar schouders naar achter en draait haar gezicht naar de wind terwijl ze wacht tot het nummer begint.

Het is een muziekstuk voor een sopraan en Addies stem is alles be-

halve dat. Maar dat weerhoudt haar er niet van mee te zingen. Ze zingt uit volle borst mee en beeldt zich in dat ze perfect harmonieert.

'I know that my redeemer liveth...'

Ze weet niet alle woorden maar dat maakt niet uit, het voelt zo goed om te zingen. De stukjes die ze kent worden veel herhaald.

'I know that my redeemer liveth...'

Ze gooit haar hoofd in haar nek en sluit haar ogen terwijl ze zingt. Er is niemand die het kan horen, en trouwens, als dat wel zo was zou het haar ook niets kunnen schelen. De hond besteedt geen aandacht aan het zingen. Die is het wel gewend.

Addie beent nu terug landinwaarts, het hondje dartelt rond haar voeten terwijl ze loopt. De lucht achter haar is donker en dreigend, het kan ieder moment gaan regenen. De lijn van de horizon wordt ruw onderbroken door een vrachtschip. Het ligt daar maar het uitzicht te belemmeren. De schoorstenen stoten onverminderd rook uit, de rook steekt bleek af tegen de donkere hemel. De waarschuwingslichten voor de vliegtuigen knipperen met tussenpozen.

Boven Howth Head komt alweer een vliegtuig uit de wolken zakken dat aan de geleidelijke afdaling naar de luchthaven van Dublin begint.

Toen hij door de paspoortcontrole liep, voelde Bruno zich plotseling te oud voor dit alles.

Het was alweer zo'n tijd geleden dat hij voor het laatst had gereisd dat hij was vergeten hoe fysiek het allemaal was. De rubberen benen, de uitgedroogde keel. De opspelende ingewanden.

'Reden van uw bezoek?'

'Politiek vluchteling,' zei Bruno in een dwaze opwelling.

De jongen keek hem met opgetrokken wenkbrauwen aan. Die was toch zeker nog niet oud genoeg om politieman te zijn, hij leek amper twaalf. Hij had heloranje, peenkleurig haar. Dat was dus niet alleen maar een cliché.

Bruno kwam weer bij zijn positieven.

'Ik maak maar een grapje,' zei hij. Hij deed zijn best charmant te zijn, leunde samenzweerderig naar het hokje, zich inmiddels bewust van de rij die achter hem ontstond.

‘Ik overdreef,’ zei hij. ‘Ik ben hier met vakantie. Tot de verkiezingen voorbij zijn. Kijk maar, 5 november.’

Hij hield de uitdraai van zijn ticket omhoog maar de jongen nam niet eens de moeite ernaar te kijken. Hij nam Bruno’s gezicht kritisch in zich op.

‘Goed,’ zei hij.

Hij tilde zijn stempel op en liet die met een klap neerkomen. Hij sloeg het paspoort dicht en gaf het terug aan Bruno. Traag, alsof hij de hele dag de tijd had.

‘Moet u horen,’ zei hij. ‘Als dat stelletje na de verkiezingen nog steeds aan de macht is, komt u maar terug, dan regelen we asiel voor u.’

Bruno wist niet of hij het wel goed verstaan had.

‘Ik bedoel het niet verkeerd,’ zei de jonge politieman daarop, plotseling bezorgd dat hij te ver was gegaan.

‘Ik vat het niet verkeerd op.’

Bruno was geneigd nog iets te zeggen maar zag ervan af. Hij liet het paspoort in zijn jaszak glijden, pakte zijn handbagage op en liep door.

Wachtend bij de bagageband stond hij nog steeds in zichzelf te lachen. Moet je nagaan, dacht hij. Als je thuis een grap zou maken tegen een immigratieambtenaar zouden ze meteen hun rubber handschoenen tevoorschijn trekken.

Het zette hem wel aan het denken. Tegen de tijd dat hij zijn tas, die zijn kant op kroop, in de gaten kreeg, had hij een pact met zichzelf gesloten.

Als de Republikeinen winnen ga ik niet terug.

Net toen ze de sleutel in de deur van het souterrain omdraaide begon het te regenen. Een stortbui, plotseling en hevig. Ze rende naar binnen en sloeg de deur achter zich dicht. De hond kon zich nog net door de kier naar binnen wurmen.

‘We hebben het op het nippertje gehaald, Lola, anders waren we doorweekt!’

De laatste tijd praat ze steeds vaker tegen de hond. Soms merkt ze dat ze hele verhalen tegen haar afsteekt. Dat kan geen goed teken zijn.

Lola hing boven de lege waterbak en kwispelde verwachtingsvol. Ad-

die pakte de bak en hield hem onder de kraan; Lola dronk luidruchtig en lebberde hem binnen enkele seconden leeg.

Daarna vulde Addie de waterkoker door de tuit en zette hem aan; leunend tegen het aanrecht wachtte ze tot het water kookte.

Ze wierp een blik op de klok aan de muur en zag dat het nog geen tien uur was. Ze had nog de hele dag voor zich, de hele ochtend en dan de hele middag en daarna de hele avond. Plotseling was alleen al die gedachte haar te veel en kon ze zich onmogelijk voorstellen hoe ze de dag moest doorkomen.

Terwijl ze tegen het aanrecht leunde, nam een sprankje optimisme bezit van haar. Ze klampte zich vast aan het voornemen om bij Della langs te gaan, ze kon haar een sms'je sturen en voorstellen om samen koffie te drinken. Een vrolijk berichtje, ze wilde niet als hulpbehoevend overkomen. Maar toen herinnerde ze zich dat vandaag Della's bibliotheekdag was, ze had zich opgegeven om mee te helpen in de schoolbibliotheek. Ze zou geen tijd hebben voor koffie. Addie kreeg een brok in haar keel. Opnieuw tuurde ze in een diepe put van wanhoop.

Heb je wel eens het gevoel dat je jezelf pijn wilt doen? Dat was het enige wat de therapeut had willen weten. Ze wilde zich alleen maar indekken, ze was als de dood dat Addie zich van het leven zou beroven en dat ze haar verantwoordelijk zouden houden. Dus bleef ze het maar vragen, denk je er wel eens aan jezelf pijn te doen, en Addie zei nee, al was dat een gore leugen.

Hoeveel keer per dag denkt Addie eraan? Meer dan twee, minder dan vijf, het aantal vingers van een hand. Ze denkt eraan en dan denkt ze aan de redenen om het niet te doen. Lola. Haar vader. Della en de meisjes. De mogelijkheid dat het beter wordt.

Het flitst door haar hoofd en ebt dan weer weg. Ze weet dat het geen optie is. Ze draait slechts aan de knop van een deur waarvan ze al weet dat die op slot zit.

Lola zat voor haar op de grond, haar kopje elegant omhoog, haar tragische spaniëlogen op die van Addie gericht.

'Niet doen,' smeekte Addie, waarbij haar stem oversloeg. 'Dan moet ik huilen. Laat me alsjeblieft niet huilen.'

Ze ging op haar hurken zitten en sloeg haar armen zachtjes om het